

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

رصد توصیه‌های مقام معظم رهبری در سال

"رونق تولید"

(۱)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: وفانی نژاد

۲	مقدمه
۴	الف: مسؤلیت
۴	۱- تولید مبتنی بر دانش و فناوری
۴	۲- مدیریت واردات
۵	۳- رقابت پذیری در تولید و تولید کالاهای صادرات محور
۶	۴- سرمایه گذاری در تولید
۷	۵- تقویت بنگاه های کوچک و متوسط
۸	۶- رفع موانع تولید
۹	۷- مبارزه با قاچاق
۱۰	ب: کارشناسان

اقتصاد ایران از دوره های گذشته با تلاطم های فراوانی مواجهه بوده که در برخی از مقاطع تاریخی، با موفقیت از آن عبور کرده و در برخی دیگر، شکست هایی را تجربه کرده است. تجربه اقتصاد ملی در دوره تشدید تحریم ها و آشکار شدن برخی از عملکردهای نامطلوب اقتصادی موجب شد تا مقام معظم رهبری در یک آینده نگری و ژرف اندیشی مقاوم سازی اقتصاد ملی را در چارچوب «اقتصاد مقاومتی» مسیر تداوم آینده اقتصاد کشور اعلام نمایند. بنابراین لازمه اجرایی شدن اهداف اقتصاد مقاومتی مدنظر مقام معظم رهبری که طی چند سال اخیر در مراسم ها و مناسبات مختلف و در سخنانی مبسوط بدان تاکید فراوان داشته اند استفاده از تمام ظرفیت های موجود به منظور ارتقاء و رونق تولید ملی و افزایش بهره وری در بخش های مختلف تولیدی کشور است.

بر همین اساس نام گذاری سال ۱۳۹۸ به عنوان "رونق تولید" را می توان عصاره نام گذاری سال های اخیر (سالهای ۱۳۹۵، ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷) دانست. چرا که "رونق تولید" به عنوان پایه و اساس پیشرفت و توسعه اقتصاد کشور برای مقابله با تهدید و تحریم دشمنان، همواره در بیانات مقام معظم رهبری برجسته بوده است.

تاکیدات اقتصادی مقام معظم رهبری بر "حمایت از تولید" در سال های اخیر و به طور اخص "رونق تولید" در سال ۹۸ با توجه به تشدید تحریم های آمریکا و هدف قرار دادن اقتصاد و معیشت مردم، اهمیت بیشتری پیدا کرده است تا جائیکه می توان به استناد به بیانات ایشان در سالگرد چهلیمین سال پیروزی انقلاب (اعلام گام دوم انقلاب) و سخنرانی نوروزی معظم له و سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی؛ پایداری و توسعه اقتصاد کشور را در دو کلمه خلاصه کرد؛ "رونق تولید".

بر اساس فرمایش مقام معظم رهبری شعار امسال برای حل مشکلات کشور، مخاطب گسترده تری را در برمی گیرد؛ که هم مسئولین و هم مردم می باشند. در تایید و اهمیت این موضوع نیز، معظم له در سال ۱۳۹۸ می فرماید:

"... اگر تولید شد، آن وقت در بخشهای مختلفی تحول ایجاد خواهد شد؛ اگر رونق تولید وجود داشته باشد، هم تأثیر میگذارد در اشتغال، هم تأثیر میگذارد در کم کردن تورم، هم حتی تأثیر میگذارد در وضع توازن بودجه، هم تأثیر میگذارد در بالا رفتن ارزش پول ملی... ببینید این باید انجام بگیرد و در برنامه قرار بگیرد؛ هم در برنامه ی دولت، هم در برنامه ی مجلس، هم در برنامه ی آحاد مردمی که توانایی ورود در وادی تولید را دارند...".

از این رو، برای آنکه نظام اسلامی بتواند با نقشه های دشمن هوشمندانه برخورد کند، می بایست گره های اصلی مشکلات اقتصادی کشور را شناسایی کرده و اقدام به برطرف کردن آنها نماید؛ به ادعان بسیاری از کارشناسان گره های اصلی اقتصادی کشور، «رکود تولید»، «بیکاری» و «نقدینگی» است و راهکار باز کردن این گره ها نیز در تقویت و حمایت همه جانبه از تولید ملی نهفته است. لذا می توان با شناخت گره ها و استفاده از ظرفیت ها و توانمندی های داخلی به جای استفاده از منابع بیشتر و با بهره گیری از همان منابع موجود، با رونق بیشتر تولید به افزایش تولید ملی و توان رقابت پذیری و افزایش صادرات غیر نفتی و ایجاد اشتغال دست یافت که در نهایت افزایش قدرت مقاومت اقتصادی کشور سبب رشد پایدار اقتصادی و بهبود معیشت مردم و تقویت فرهنگ و الگوی مصرف در حمایت از کالای ایرانی خواهد شد.

چگونگی و الزامات راهکارهای رونق تولید بدرستی در بیانات حضرت آیت الله خامنه ای در اجتماع زائران و مجاوران حرم رضوی در سال ۹۸ تبیین و مشخص شده است و بر همین اساس، گروه اقتصادی اداره پژوهش های خبری معاونت سیاسی، در راستای رسالت رسانه ای خود تلاش دارد با رصد اقدامات مسئولان و راهکارهای کارشناسان و به استناد فرمایشات مقام معظم رهبری، در خصوص حمایت از رونق و تولید کالاهای ایرانی، در قالب گزارش های هفتگی درهشت محور که در دو سال اخیر

(۱۳۹۷- ۱۳۹۸) استخراج شده است، مخاطبان را در جریان فعالیت‌ها و نیازهای تحقق شعار سال قرار دهد:

۱- تولید مبتنی بر دانش و فناوری

۲- مدیریت واردات

۳- رقابت پذیری در تولید و تولید کالاهای صادرات محور

۴- سرمایه گذاری در تولید

۵- تقویت بنگاه های کوچک و متوسط

۶- رفع موانع و بهبود کیفیت تولید

۷- مبارزه با قاچاق

۸- شکل گیری فرهنگ جهادی تولید

۱- تولید مبتنی بر دانش و فناوری

با برنامه های پیش بینی شده، امسال بیش از ۱۹ هزار واحد صنعتی غیرفعال به چرخه تولید باز می گردند و برای انتقال فناوری های نوین به واحدهای صنعتی با آلمان و کره جنوبی وارد مذاکره شده ایم 300. شرکت دانش بنیان هم اکنون در شهرک های صنعتی کشور فعال هستند. تسنیم ۹۸/۰۱/۲۵ - محمد علی عزیز محمدی ، معاون برنامه ریزی سازمان صنایع کوچک و شهرک های صنعتی ایران

۲- مدیریت واردات

وزارت صمت ، جهت رونق تولید سال جاری با چند رویکرد برخی پروژه های ویژه را تعریف کرده که نخستین و اصلی ترین رویکرد وزارتخانه نیز تاکید بر ساخت داخل، ایجاد پروژه های داخلی و بومی کردن ساخت تمام قطعات وارداتی در تمامی رشته های صنعتی است. یکی از راه های رونق تولید و آرام نگه داشتن آن در سال های ۹۸ و ۹۹ افزایش صادرات است که بر این اساس تقاضا در کشورهای همسایه ایجاد و ظرفیت خوبی برای صادرات ایجاد می شود. روزنامه جهان صنعت ۹۸/۰۱/۲۴ - رضا رحمانی وزیر صنعت، معدن و تجارت

یکی از سیاست های اولویت دار وزارت صنعت و معدن را جلوگیری از واردات کالاهای مشابه داخلی برای حمایت از بنگاه های تولیدی کشور عنوان کرد حتما به کیفیت و استانداردهای کالاهای داخلی نیز توجه می شود. روزنامه عصر اقتصاد ۹۸/۰۱/۲۶ - رضا رحمانی ، وزیر صنعت، معدن و تجارت

۳- رقابت پذیری در تولید و تولید کالاهای صادرات محور

با توجه به اوضاع و احوال اقتصادی کشور و شرایطی که بانک مرکزی پیش روی فعالان بخش اقتصادی گذاشته، روند صادرات با مشکل مواجه شده در حالی که باید تولید صادرات محور را تنها راه نجات اقتصاد کشور دانست و این مهم با ایجاد تسهیلات ویژه برای تولیدکنندگان محقق می شود. ایرنا ۹۸/۰۱/۲۴ - مهدی عبدیان ، نایب رییس اتاق بازرگانی، صنعت، معادن و کشاورزی قزوین

امکان فروش مستقیم ارز صادراتی به واردکنندگان از ابتدای اردیبهشت ماه در سامانه جامع تجارت میسر شد و این باعث می شود که در وهله اول تأمین مواد اولیه کشور و مواد اولیه مورد نیاز تولیدکنندگان سرعت بیشتری بگیرد و جابه جایی پول در حوزه بازرگانی پرشتاب تر انجام شود. امکان فروش مستقیم ارز صادراتی به واردکنندگان می تواند بازگشت ارز حاصل از صادرات به کشور را تسریع کند . تسنیم ۹۸/۰۱/۲۶ - ابراهیم جمیلی ، رئیس اتاق مشترک ایران و هند

یکی از دغدغه های تولیدکنندگان گوشت در زمان تولید همواره تأمین نهاده مورد نیاز است که با توجه به تخصیص ارز دولتی برای واردات نهاده های مورد نیاز از جمله جو، ذرت و کنجاله سویا نیاز تولید کنندگان به این نهاده ها به طور کامل بر آورده شده است. روزنامه عصر اقتصاد ۹۸/۰۱/۲۸ - حمید ورناصری ، مدیرعامل شرکت پشتیبانی امور دام

۴- سرمایه گذاری در تولید

بازار سرمایه به جهت بر خورداری از ظرفیت بالا و حضور چهل صنعت با بیش از ۶۰۰ بنگاه بزرگ می‌تواند از حیث تولید و ایجاد اشتغال و ابزارهای مختلف تامین مالی برای شرکت‌ها در رونق تولید نقش بسزایی ایفا کند. تسنیم ۹۸/۰۱/۲۴ - عباس آرگون، عضو هیئت ریسه اتاق بازرگانی تهران

تامین نقدینگی برای واحدهای تولیدی جزو اولویت‌ها قرار گرفته و رییس جمهوری هم دستورات لازم را درباره آن به بانک مرکزی داده که سرمایه در گردش لازم برای حفظ وضعیت موجود واحدهای تولیدی تامین شود ما هم به عنوان متولی این بخش پیگیر خواهیم بود. نقدینگی واحد تولیدی، مانند آب برای مزرعه است که این موضوع در اولویت‌های دولت قرار گرفته و در جلسات ستاد اقتصاد مقاومتی درباره آن تصمیم گیری شده است. روزنامه ابرار اقتصادی ۹۸/۰۱/۲۵ - رضا رحمانی، وزیر صنعت، معدن و تجارت

از تیرماه سال گذشته تا کنون پس از ابلاغ اعتبار ۱۲۰۰ میلیارد تومانی تسهیلات به بخش تولید اعم از صنعت، کشاورزی و گردشگری در گیلان، تاکنون ۷۵۹ فقره در مجموع تسهیلات پرداخت شده است. این تسهیلات برای تامین مواد اولیه و رفع کمبود نقدینگی اعطا می‌شود. البته تسهیلات سرمایه ثابت با مدت بازپرداخت سه تا پنج ساله برای واحدهای نیمه تمام است. روزنامه جهان صنعت ۹۸/۰۱/۲۵ - فرهاد دلچ پوش، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گیلان

یکی از برنامه‌های صندوق ضمانت صادرات، توسعه همکاری‌های استراتژیک با سازمان‌های هم‌تا به خصوص در کشورهای همسایه است و علاوه بر آن با توجه به آنکه بسیاری از صادرکنندگان کشور از خدماتی که این صندوق می‌تواند به آنها ارائه دهد، اطلاع کافی ندارند، آگاهی بخشی نسبت به خدماتی که به صادرکنندگان ارائه می‌دهیم نیز جزو برنامه‌های ما در سال جاری است. روزنامه دنیای اقتصاد ۹۸/۰۱/۲۵ - افروز بهرامی، مدیرعامل صندوق ضمانت صادرات

یکی از راه‌های تحقق شعار رونق تولید عرضه کالا در بورس کالا و نیز تامین مالی از طریق بازار سرمایه است. در بورس کالا معاملات به صورت شفاف انجام می‌شود و عرضه و تقاضا تعیین کننده قیمت‌ها خواهد بود. باید به طور حتم عرضه کالاها در مکانی صورت گیرد که توانایی مقابله با رانت و فساد را دارد که در این زمینه تاکنون بورس کالا به خوبی جواب خود را پس داده و بهتر است تا کالاها در بورس کالا عرضه شود. ایرنا ۹۸/۰۱/۲۷ - عزیز اکبریان، رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس

با وجود آنکه نقدینگی زیادی در کشور وجود دارد، اما در بخش تولید با کمبود نقدینگی مواجه هستیم، زیرا این نقدینگی عموماً از چرخه تولید خارج و وارد بخش‌های دیگر می‌شود. صندوق نوآوری و شکوفایی در تلاش است در سال «رونق تولید» گام‌های موثرتری برای تامین نقدینگی شرکت‌های دانش‌بنیان بردارد. در تلاش هستیم تا شرکت‌های دانش‌بنیان را به خریداران بزرگ محصولات فناورانه معرفی کرده و با تکیه بر ابزارهای متنوع تامین مالی صندوق نوآوری و شکوفایی، همکاری طرف‌های عرضه و تقاضای محصولات فناورانه را تسهیل کنیم. روزنامه دنیای اقتصاد ۹۸/۰۱/۲۸ - علی وحدت، رئیس صندوق نوآوری و شکوفایی

۵- تقویت بنگاه های کوچک و متوسط

صنعت لوازم خانگی از جمله صنایع اولویت داری است که در سال ۹۸ به آن توجه ویژه خواهد شد. تامین مالی واحدهای صنعتی در قالب تبصره ۱۸ و سایر مواد قانونی دنبال می شود که نیازمند همکاری بیشتر نظام بانکی و سایر دستگاهها است. برای هر صنعت برنامه ریزی انجام می شود که با هم اندیشی و همفکری انجمن های تخصصی و بخش خصوصی صورت می پذیرد. روزنامه دنیای اقتصاد ۹۸/۰۱/۲۶ - سعید زرنندی ، معاون طرح و برنامه وزیر صنعت، معدن

۶- رفع موانع تولید

مولفه نخست برای رونق تولید 'اصلاح زاویه دید نسبت به سرمایه داران' است. باید در این شرایط دست ثروتمندان و سرمایه داران را فشرده، فرش قرمز برای آنان پهن کرد و مسیر را برای فعالیت های اقتصادی و کارآفرینانه ای که به رونق تولید می انجامد هموار نمود. مولفه دوم رونق تولید 'ساماندهی پرداخت وام های بانکی به تولیدکنندگان است و مولفه سوم برای رونق تولید 'پایان دادن به صدور بخشنامه های خلق الساعه' است. ایرنا ۹۸/۰۱/۲۴ - روشنگر، رئیس اتحادیه صادرکنندگان و واردکنندگان خراسان رضوی

تعیین سود ۱۸ درصد برای تسهیلات بانکی جوابگوی کمبود نقدینگی بخش تولید نیست زیرا پرداخت اینگونه تسهیلات فقط تولیدکنندگان را گرفتار بازپرداخت تسهیلات کرده و در نهایت آنان را به ورشکستگی می کشاند. در شرایط کنونی که اقتصاد کشور نیاز مبرم به رونق تولید دارد باید فضای کسب و کار برای سرمایه داران جذاب شده و همه موانع از پیش روی آنها برداشته شود. ایرنا ۹۸/۰۱/۲۴ - غلامعلی رخصت، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی خراسان رضوی

رونق تولید از طریق بازار سرمایه مستلزم توجه و حمایت بیشتر از بازار سرمایه از طریق اعمال سیاست های حمایتی و تشویقی از قبیل کاهش مالیات، تثبیت قوانین و مقررات برای افزایش پیش بینی پذیری، تسهیل فرآیند تامین مواد اولیه و صادرات محصولات، هدایت نقدینگی به سمت بازار سرمایه، تسهیل فرآیند افزایش سرمایه شرکت های بورسی و پذیرش و عرضه سهام شرکت های جدید در بازار سرمایه می باشد. تسنیم ۹۸/۰۱/۲۴ - عباس آرگون، عضو هیئت ریسه اتاق بازرگانی تهران

افزایش خالص ذخایر ارزی بانک مرکزی در کنار کنترل اضافه برداشت بانکها، می تواند منابع ریالی لازم جهت کارکرد بهتر اقتصاد و رونق تولید از ناحیه رشد پایه پولی را فراهم آورد. فارس ۹۸/۰۱/۲۴ - عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی

برای تلاش در جهت رونق تولید در کشور و سیاست های دولت در این راستا، مشوقات شرکت شهرک های صنعتی قم برای سرمایه گذاری در سطح شهرک ها و نواحی صنعتی استان قم در سال ۱۳۹۸ تدوین شد. روزنامه عصر اقتصاد ۹۸/۰۱/۲۶ - سعیدغلامی، معاون برنامه ریزی شرکت شهرک های صنعتی قم

دولت باید به تأمین نقدینگی و سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و صنعتی جامه عمل بپوشاند. این امر نیازمند بانکهای کارآمد در ارائه تسهیلات تخصصی بدون تضامین دست و پاگیر و با نگاه تحقق اهداف صنعتی و تولیدی است. در این چرخه نقش وزیر امور اقتصاد و دارایی تأثیرگذار است. ایسنا ۹۸/۰۱/۲۷ - حجت الاسلام والمسلمین محمد مهدی افتخاری، عضو کمیسیون عمران مجلس

یکی از اولویت ها در رونق تولید، تسهیلات است که باید تسهیلاتی که در اختیار تولید کننده خارجی قرار دارد در اختیار تولید کننده داخلی نیز قرار گیرد. تولید کننده نیاز به واردات مواد اولیه دارد که ضوابط بانکی مشکلاتی برای تولید به وجود آورده است، بنابراین نقدینگی، تسهیل در نقدینگی برای رونق تولید مهم است. کمیسیون ویژه برای رفع موانع تولید در مجلس تشکیل شده است که به سرعت و سهولت حاضریم تسهیلات لازم برای رونق تولید را فراهم کنیم. فارس ۹۸/۰۱/۲۸ - عبدالرضا مصری، نماینده مجلس

۷- مبارزه با قاچاق

در سال جاری مبارزه با قاچاق پوشاک و دخانیات جزو اولویت‌های ستاد است برنامه امسال ستاد مبارزه با قاچاق مانند سال گذشته، اولویت دادن به موضوع پیشگیری است و در کنار این کار هر کدام از حوزه‌های تخصصی در حوزه مقابله با قاچاق کالا و ارز از اولویت‌های خود برخوردارند. روزنامه دنیای اقتصاد ۹۸/۱/۲۵ - حمیدرضا دهقانی‌نیا، سخنگوی ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز

ارزش ریالی کشفیات کالای قاچاق در استان بوشهر از ابتدای سال جاری تاکنون نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳۲۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. واعظی خاطر نشان کرد: در این مدت پرونده‌های قاچاق سوخت ۲۳۱ درصد، پرونده‌های یک میلیارد ریالی ۷۰۰ درصد و پرونده‌های بالای پنج میلیارد ریال نیز ۱۰۰ درصد رشد داشته است. ایسنا ۹۸/۱/۲۶ - واعظی، فرمانده انتظامی استان بوشهر

جلوگیری از قاچاق با عرضه محصولات کشاورزی در بورس کالا در همین زمینه انجام معاملات کالاهای مختلف در بورس موجب حرکت قیمت‌ها به سمت واقعی‌تر شدن و هماهنگی بیشتر با بازارهای جهانی می‌شود و از نابسامانی‌ها همچون قاچاق محصولات به خارج از کشور نیز جلوگیری می‌کند. تسنیم ۹۸/۱/۲۸ - سید راضی نوری، عضو کمیسیون کشاورزی مجلس

ب: کارشناسان

افزایش نرخ ارز باعث می‌شود تا شرکت‌های صادراتی برعکس سال گذشته از محل افزایش نرخ ارز منتفع شوند که در این شرایط بخشی از منابع صادراتی به کشور بازگشته و صرف تولید داخل می‌شود. ایلنا ۹۸/۱/۲۵ - علی سعدوندی، تحلیلگر بازار سرمایه